

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Ірині ШЕВЧЕНКО
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора філологічних наук (спеціальність 10.02.04 – Германські мови), доцента, професора кафедри практики англійської мови факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки Крисанової Тетяни Анатоліївни на дисертаційну роботу Ніколаєнко Валерії Олегівни «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Дисертаційне дослідження Валерії Олегівни Ніколаєнко, виконане з урахуванням трансдисциплінарного підходу до аналізу мовних явищ, відповідає сучасним тенденціям лінгвістичної наукової думки. Тема дисертаційної роботи є безумовно актуальною, оскільки фокусується на вивченні лінгвокогнітивних характеристик англomовних письмових наративів оніричного досвіду, тобто письмових переказів сновидінь. Як відомо, діяльність смислотворення ґрунтується на побудові наративів, аналіз яких дозволяє прослідкувати яким чином свідомість людини здатна конструювати реальний та уявний світи. На тлі зацікавлення науковців до змінених станів свідомості та втіленої суб'єктивної концептуалізації досвіду вибір об'єкту дослідження, англomовних письмових оповідей про сновидіння, є надзвичайно своєчасним. Науковий напрямок, в якому працює дисертантка, та методика дослідження, використана в роботі, вдало поєднують когнітивно-дискурсивний та когнітивно-наратологічний підходи. Дослідження письмових наративів сновидінь відкриває можливість виявити способи концептуалізації особистого досвіду, що є одним із нагальних питань когнітивної лінгвістики, та суб'єктного позиціонування в оповіді про оніричний досвід, яке досліджують в аспекті дискурсивної діяльності суб'єктів.

Це особливо важливо, оскільки оповіді про сновидіння відіграють традиційну роль у дискурсивних практиках англомовних лінгвостільнот.

Актуальність роботи підкреслює той факт, інтеграція найсучасніших підходів відкриває нові можливості аналізу та опису когнітивних аспектів наративного смислотворення разом з дискурсотвірною діяльністю суб'єктів, які до цього не розглядалися з позицій когнітивної лінгвістики.

Об'єкт, предмет, матеріал та методи, мета і завдання дисертаційного дослідження. Науковий інтерес дисертації визначають своєчасність та важливість об'єкта й предмета наукової розвідки, власне бачення проблеми дослідження, що відображає формулювання основної мети, на досягнення якої спрямовано вирішення низки поставлених конкретних завдань, які послідовно й логічно вирішені в роботі. Об'єктом дослідження виступають наративні концептуалізації особистого оніричного досвіду, а його предметом – засоби маркування статусу такого досвіду та, відповідно, епістемічної природи наративних ментальних просторів.

Корпус дослідження складають 538 окремих наративів (157 200 слів) про сновидіння, що цілком задовольняє реалізацію мети розвідки та забезпечує достовірність її результатів. Метою дослідження є встановлення жанрових та когнітивних характеристик англомовної оповіді про сновидіння та описання процесів конструювання суб'єктивного втіленого оніричного досвіду. Поєднання кількісних та якісних методів дослідження дозволили дисертантці виконати всі поставлені завдання, а саме шляхом ручного анотування встановити тенденції евіденційного маркування оніричного досвіду та суб'єктивного позиціонування в англомовному письмовому наративному дискурсі та змодельовати процес дуального конструювання наративного простору. Для вирішення останнього завдання авторка дослідження залучає категорії наратора, фокалізатора, наративної перспективи та точки зору в сучасному когнітивно-наратологічному ракурсі. Усі завдання, поставлені в роботі, виконано у повному обсязі.

Обґрунтованість наукових положень і висновків дисертації. Широта емпіричної бази дисертаційної роботи, її методична послідовність та загальна ерудованість авторки забезпечили ґрунтовність доказової бази дослідження. У дисертації надається широкий огляд теоретичних підвалин, релевантних для цього дослідження. Взаємозв'язок оповіді про сновидіння та процесів мислення суб'єкта проаналізовано в дисертації з позицій когнітивної наратології та, з іншого боку, в перспективі дискурсології. Обидва підходи демонструють тенденції до зближення з психологією та дискурсивною антропологією, акцентуючи увагу на різних аспектах смислотворення. Обрана методика дозволила дослідити унікальні наративні конфігурації, притаманні жанру оповіді про сновидіння. Розмір вибірки та кількісні методи аналізу, залучені в роботі (зокрема робота із контрольним корпусом та статистичні підрахунки), надають валідності висновкам, які представлені в дисертації.

Наукова новизна здобутих результатів. Беззаперечною є наукова новизна дисертаційної розвідки. Узагальнена наукова ідея дисертантки та виконання роботи в поєднанні когнітивно-нاراتологічного та когнітивно-дискурсивного підходів дали змогу дослідниці здобути нові наукові результати. Дисертаційна робота є оригінальним дослідженням матеріалу, який раніше не виступав об'єктом глибоких лінгвістичних розвідок. У роботі було вперше представлено оповідь про сновидіння як окремий жанр письмового англійського наративу та виявлено основні жанрові риси механізмів наративізації та смислотворення.

Дисертантка переконливо виділяє оповіді про сновидіння в окремий наративний жанр на основі аналізу дискурсивного маркування епістемічного статусу досвіду сновидіння за допомогою евіденційних маркерів. У дисертаційному дослідженні встановлено, що таке маркування за ревелативною/реальною природою досвіду слугує для моделювання двох паралельних наративних просторів. Запропоноване моделювання наративних просторів дозволило вдало поєднати два відомі напрямки лінгвістичних розвідок: з одного боку, – дискурсивний когнітивно-прагматичний підхід до динамічного позиціювання суб'єкта дискурсивної діяльності та, з іншого,

когнітивно-нараторологічний підхід до аналізу особливостей побудови оповідей про сновидіння та їх нараторивної перспективи. Уважаємо, що такий спосіб моделювання жанрових характеристик може бути застосований до аналізу інших нараторивних дискурсів.

Наукове значення результатів дисертації полягає у значущості обраної тематики для розуміння когнітивних процесів концептуалізації особистого досвіду, нараторивізації та дискурсивного смислотворення, а також ролі суб'єкта в дискурсі. Теоретичне значення дисертації Валерії Олегівни Ніколаєнко полягає у її внеску в сучасну нараторологію, зокрема в розуміння експерієнційності та втіленості природнього нараториву, його динамічної природи та ролі у якості схеми концептуалізації людського досвіду. Сенсомоторна природа оніричного досвіду досліджена через анотування сенсорних модусів в оніричному нараторивному дискурсі та зіставленні їхньої частотності з контрольним корпусом, що дозволило дисертантці зробити висновки про виразну сенсорність та втіленість концептуалізації оніричного досвіду.

Іншим вагомим пунктом значущості цієї дисертації є внесок в подальшу розбудову теорії ментальних просторів. Авторка фокусується на нараторологічній моделі цієї теорії та поєднує моделювання з описом дискурсивного маркування та позиціонування суб'єкта, які відіграють важливу роль у конструюванні та навігації між нараторивними просторами. У роботі переконливо описано процеси конструювання та реконструювання оніричного досвіду через активацію та підтримку двох ментальних просторів та їхню інтеграцію. Ці простори, основний оніричний та контекстуальний реальний, відповідним чином лінгвістично марковані ревелативними та антиревелативними маркерами, дозволяють оповідачам підтримувати зв'язну концептуалізацію свого оніричного досвіду. З нараторологічної точки зору, наявність двох нараторивних просторів передбачає дуальність перспективи та подієвості, що дисертантка доводить за допомогою ретельного якісного аналізу прикладів. Ці положення становлять безумовну новизну роботи та є релевантними для подальших досліджень у галузі когнітивної нараторології.

У практичному вимірі результати дисертаційного дослідження можуть бути залучені в процесі фахової підготовки студентів за спеціальністю 035 «Філологія» в теоретичних курсах стилістики та лексикології англійської мови, спецкурсах з наратології, когнітивної лінгвістики та дискурсології. Положення та методологічні знахідки роботи є потенційно корисними для наукової роботи студентів та аспірантів.

Повнота викладу здобутих результатів. Під час навчання в аспірантурі та роботи над дисертацією Валерія Олегівна Ніколаєнко опублікувала 13 робіт, з яких 4 наукових статті: 3 одноосібні та 1 у співавторстві у журналі, що індексується наукометричною базою Web of Science. Наукова апробація положень дисертації підтверджується участю в 9 міжнародних наукових конференціях із публікацією тез. Ці наукові публікації якісно відображають основні положення роботи та свідчать про їхню достатню апробацію у відкритому друці та на конференціях. Ознайомлення з текстами цих публікацій, а також із протоколом перевірки дисертації на плагіат надає підстави дійти висновку про академічну доброчесність дисертантки у виконанні цієї роботи.

Дискусійні положення дисертації. Попри позитивні сторони та здобутки цього дисертаційного дослідження, робота не позбавлена дискусійних моментів, котрі потребують подальшого з'ясування:

1. У своїй роботі дисертантка вказує на те, що письмові англійськомовні оповіді про сновидіння являють собою стійкий унікальний наративно-рефлексивний дискурсивний жанр. Потребує уточнення поняття 'стійкий дискурсивний жанр' по відношенню до оніричного наративу, оскільки в тексті роботи цьому аспекту не було приділено достатньо уваги. Можливо, дисертантка мала на увазі підкреслити наявність сталих/стійких характеристик оніричного наративу як дискурсивного жанру.
2. Важко не погодитися з думкою дисертантки, що досвід сновидіння для суб'єктів є емоційним та «інтерсуб'єктивні мотивації для розповідання своїх сновидінь іншим людям виявляються на рефлексивно-емоційній площині» (с. 59). Психологічні дослідження також підтверджують, що особистий досвід

завжди пронизаний емоціями, і індивідуальна перцепція ґрунтується на емоційних реакціях (див. Barrett, L. F., & Bar, M. (2009). See it with feeling: affective predictions during object perception. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 364(1521), 1325–1334). Проте, роль емоційності у формуванні оніричного наративу залишається питанням, яке потребує докладнішого висвітлення. Виникає питання, чи є емоційність невід’ємною складовою оніричних наративів, і як відбувається конструювання емоційного досвіду в оніричних наративах?

3. Недостатньо визначеним у роботі видається статус текстів в секції *Additional Comments*. З одного боку, їх розглядають у роботі як позанаративні коментарі про сновидіння в цілому, підкреслюючи його зовнішню подієвість. З іншого боку, тексти в цій секції використовують у дисертації для ідентифікації певних структур метафоричної природи в процесі інтерпретації сновидінь. Питання, яке виникає, полягає в тому, чи створюють ці коментарі окремий підтип наративу, чи є частиною оніричного? Можливо, уточнення цього аспекту дозволить з’ясувати роль цих текстів у формуванні оніричних наративів.

4. Наступні зауваження стосуються особливостей виокремлення підкатегорій евіденційності в методиці дослідження. Під час ознайомлення з ретельним аналізом обраних для анотування підкатегорій виникає питання, чи не було б доцільно об’єднати певні категорії евіденційності (такі як спекулятивна суб’єктивна евіденційність, посилення на пам’ять або інференція із знань про світ, ситуативна інференційна евіденційність та модальна інференційність), аби спростити сприйняття результатів, якщо за результатами анотування ці підкатегорії не показують тенденції до значної розбіжності.

5. Також потребує додаткового пояснення взаємовідношення евіденційних підкатегорій та сенсорних модусів. Останні були використані як нетотожні до категорій евіденційності під час зіставлення вивченого корпусу із контрольним за частиною мови. Бажано уточнити визначення сенсорного модусу та акцентувати його відмінності чи спорідненості до евіденційного маркування.

Побажання та зауваження, висловлені вище, не ставлять під сумнів цінні результати та висновки, отримані в цьому дослідженні, а пропонують можливі шляхи удосконалення методу дослідження та презентації отриманих даних.

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи. Аналіз тексту дисертації та змісту публікацій Ніколаєнко Валерії Олегівни на тему «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду» дає підстави вважати, що робота є завершеним самостійним дослідженням із високою науковою значущістю та новизною. Зважаючи на актуальність, наукову новизну та обґрунтованість сформульованих у дисертації положень, убачаємо перспективи застосування отриманих як теоретичних результатів, так і практичних знахідок дослідження. Уважаємо, що робота виконана на високому теоретичному і методологічному рівні та відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Ніколаєнко Валерія Олегівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри практики англійської мови
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Тетяна КРИСАНОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 20:07:51 11.12.2023

Назва файлу з підписом: Відгук_Крисанова_Т.А..DOCX.asice
Розмір файлу з підписом: 39.5 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Відгук_Крисанова_Т.А..DOCX
Розмір файлу без підпису: 35.5 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: КРИСАНОВА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА
П.І.Б.: КРИСАНОВА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2636215120
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 20:07:49
11.12.2023
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000076452501B46A7804
Алгоритм підпису: ДСТУ-4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Ірині ШЕВЧЕНКО
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата філологічних наук (спеціальність 10.02.04 – Германські мови), доцента, доцента кафедри англійської філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Дойчик Оксани Ярославівни на дисертаційну роботу Ніколаєнко Валерії Олегівни «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена вибором матеріалу та методики дослідження, які узгоджуються із сучасним станом розвитку когнітивної лінгвістики, а саме розробками у галузях дискурсології та наратології. Роботу виконано у загальному теоретико-методологічному руслі неоантропоцентризму, який, за проф. О.П. Воробйовою, вирізняється увагою до змінених станів свідомості та проявів суб'єкта в дискурсі, а також міждисциплінарністю та залученням підходів суміжних дисциплін, таких як лінгвістика, психологія, сомнологія та дослідження мозку, для вивчення когнітивних процесів людини. З цієї точки зору актуальність вибору матеріалу є беззаперечною, скільки оніричний досвід є невід'ємним станом свідомості людини, але його наратив як концептуалізація цього втіленого, природно суб'єктивного досвіду досі не вивчався у перспективі когнітивної наратології та дискурсології. Дисертантка залучає актуальні методи дослідження для аналізу англomовного письмового дискурсу оповіді про сновидіння та опису його жанрової специфіки. Сучасній неоантропоцентричній парадигмі в лінгвістиці відповідають дискурсивні розвідки та підходи, що фокусуються на позиціюванні суб'єкта в дискурсі, а також когнітивні відгалуження класичної наратологічної теорії, що мають на

меті викриття когнітивних підвалин концептуалізації людського досвіду. Авторці вдалося отримати нові висновки щодо моделювання цього типу нарративного дискурсу саме за допомогою означеної комбінованої методики. Отримані результати дозволяють зробити висновки щодо процесів концептуалізації та вербалізації досвіду сновидіння, що є вагомим внеском у цю досі маловивчену з лінгвістичної точки зору тему.

Ступінь обґрунтованості основних положень і висновків, сформульованих в дисертації. Рецензована робота характеризується структурною зорганізованістю, послідовністю та повнотою викладення матеріалу, ясністю презентації результатів та обґрунтованістю основних висновків.

Детальне ознайомлення з текстом дисертації Валерії Олегівни Ніколаєнко дає підстави стверджувати, що підхід дисертантки до аналізу предмета дослідження є ґрунтовним. У роботі присутні усі необхідні визначення та вичерпні для дослідження ключові тлумачення понять нарративу, евіденційних категорій, нарративних просторів та експерієнційності і смислотворення в нарративному дискурсі. Чітко визначено об'єкт, предмет, мету та завдання, які повністю виконано.

У вивченні експерієнційності в нарративному дискурсі, дисертантка вдало поєднує його із уявленнями про евіденційне маркування та сенсорні модуси, що дозволяє їй схарактеризувати втілені, суб'єктивні аспекти дискурсивної діяльності суб'єкта в оповіді про сновидіння. Крім того, оповіді про сновидіння уперше позначено як жанр, який має не тільки теоретичне, але й статистичне підґрунтя.

Дисертація має структуру, цілком виправдану логікою дослідження. Вона складається із вступу, трьох розділів, у яких викладено теоретико-методологічні підвалини, результати дослідження евіденційного маркування в оповідях про сновидіння та аналіз їхніх нарративних конфігурацій, та загальних висновків. Дисертанткою опрацьовано 270 наукових джерел українською та англійською мовою, що свідчить про детальність виконаного

огляду літератури за темою та ґрунтовність методологічного підходу. Усі отримані кількісні результати детально викладені в додатках до дисертації. Якість проведеного дослідження дозволяє констатувати, що висловлені наукові положення та висновки відзначаються науковістю та достовірністю.

У Розділі 1 «Методологічне підґрунтя вивчення письмових англomовних наративів оповіді про сновидіння» авторка викладає сучасні теоретичні та методологічні підвалини дискурсології та наратології. Теоретична частина дисертації надає достатнє та переконливе тлумачення використаним в дисертації поняттям та пояснює їхні взаємозв'язки.

Розділ 2 «Лінгвальні засоби реалізації категорії евіденційності в письмових англomовних наративах про сновидіння» присвячено аналізу результатів ручного анотування вибірки оповідей про сновидіння за категоріями евіденційності. В цьому розділі дисертантка доводить сенсорну своєрідність концептуалізації оніричного досвіду та приділяє увагу втіленій суб'єктивній експерієнційності оніричного наративного дискурсу.

У Розділі 3 «Конфігурації наративних просторів та категорія перспективи в наративах оповіді про сновидіння» дисертантка презентує результати моделювання конфігурацій наративних просторів, пояснюючи наслідки такої концептуалізації для конструювання динамічної наративної перспективи та подвійної подієвості. Авторка залучає теорію концептуальної інтеграції, відгалуженням якої є теорія наративних просторів, для пояснення когнітивних процесів в основі концептуалізації та вербалізації оніричного досвіду. Вона також приділяє увагу метафоричним блендам в сновидіннях, які, в її тлумаченні, постають проблемою для концептуалізації мовцями. Як слушно зазначає дисертантка, такі бленди провокують мовну креативність, що є перспективним напрямком подальших досліджень.

Усі ці положення дають підстави виділити унікальні жанрові характеристики оповіді про сновидіння, що свідчить про обґрунтованість підсумків роботи та виконання поставленої мети та завдань в повному обсязі.

Положення роботи чітко викладені у загальних висновках, які демонструють узгодженість та логічну послідовність окремих етапів дослідження.

Обґрунтованість наукових положень і висновків дисертації забезпечується взаємодоповненням та узгодженням її методологічних компонентів, ретельністю аналізу вибірки достатнього обсягу (538 англomовних письмових переказів сновидінь) та застосованими сучасними аналітичними інструментами. На схвалення заслуговує підкріплення теоретично обґрунтованих якісних методів аналізу із елементами корпусної обробки тексту, що дозволяє статистично перевірити якість отриманих даних, а також дозволяє коректно контекстуалізувати результати, отримані за допомогою ручного анотування вибірки. Дисертантка наводить точні чисельні дані в тексті дисертації та таблицях додатків, а також узагальнені для легшого розуміння ключові параметри, встановлені в процесі ручного анотування вибірки. Для моделювання ланцюгів нарративних просторів дисертантка звертається до методики Б. Дансіджер, яка запропонувала поняття нарративного простору як наратологічну модель теорії ментальних просторів Ж. Фоконьє та М. Тернера. На нашу думку, наведені в дисертації схеми нарративних просторів є зрозумілими та достатньо поясненими в тексті. Підведемо підсумок в тому, що положення, які виносяться на захист, є науково обґрунтованими та підкріпленими з теоретичної точки зору.

Наукова новизна здобутих результатів. Дисертаційна робота Валерії Олегівни Ніколаєнко є першим дослідженням англomовного письмового нарративу про сновидіння у ракурсі сучасної дискурсології та когнітивної наратології. Зважаючи на оригінальність вибору теми та матеріалу, позиції новизни є вагомими та роблять значний внесок в розвиток когнітивних відгалужень дискурсології та наратології.

У рецензованій роботі авторка *вперше* схарактеризувала специфіку переказу сновидіння як окремого жанру письмового англomовного нарративу, визначила типові засоби евіденційного маркування оніричного досвіду в англomовному дискурсі, дослідила подвійне конструювання категорій

наратора, фокалізатора, наративної перспективи та точки зору в англomовних оповідях про сновидіння та змодельовала типові наративні конфігурації цього жанру за допомогою наративних просторів.

Наукове значення результатів дисертації полягає в її внеску в теорію дискурсу, когнітивні дослідження позиціонування суб'єкта в дискурсивній діяльності та наратологічні підходи до когнітивних факторів концептуалізації людського досвіду.

Аналіз лінгвокогнітивних факторів смислотворення в наративному дискурсі оповідей про сновидіння та ключових параметрів його експерієнційності дозволив дисертантці витлумачити письмові англomовні оповіді про сновидіння як стійкий наративно-рефлексійний дискурсивний жанр. Результати дослідження маркування оніричного досвіду за сенсорними модусами дозволив зробити висновки про втіленість та сенсорність концептуалізації досвіду сновидіння англomовними культурними спільнотами. В свою чергу, моделювання у межах теорії наративних просторів відкрило можливості з'ясування наративної конфігурації, типової для цього наративного жанру. Ці здобутки підсумовують теоретичне значення дисертації Валерії Олегівни Ніколаєнко.

Отримані в дисертації результати можуть знати своє практичне застосування не тільки у фаховій підготовці студентів філологічних спеціальностей (курсах із мовознавства, лексикології, стилістики та спецкурсів із когнітивних та наратологічних теорій), але і в практичній роботі психологів, оскільки здобутки відображають культурні характеристики дискурсивної рефлексивної практики оповідей про сновидіння. Висновки і методична секція роботи можуть також бути застосовані у науково-дослідній роботі студентів та аспірантів.

Повнота викладу здобутих результатів. Положення дисертаційної роботи Валерії Олегівни Ніколаєнко викладені у 13 публікаціях (4 наукових статтях, з яких 3 одноосібні та 1 у співавторстві у журналі, що індексується наукометричною базою Web of Science, та 9 тезах доповідей на міжнародних

конференціях). Ознайомившись із текстами цих публікацій зазначимо, що вони якісно презентують основні положення роботи та надають можливість упевнитись, що дослідження пройшло апробацію у відкритому друці та в професійному середовищі. Дисертаційна робота, так само, як і тексти публікацій, відповідають вимогам академічної доброчесності та є оригінальними.

Дискусійні положення дисертації. Не ставлячи під сумнів науковий внесок дисертаційної роботи Валерії Олегівни Ніколаєнко у сучасну лінгвістичну науку та дослідницькі практики для аналізу наративних дискурсів, висловимо зауваження щодо окремих недоліків або дискусійних моментів в роботі, які можуть бути прокоментовані під час захисту та/або враховані в подальшій роботі дисертантки.

1. На нашу думку, в роботі не вистачає більш чіткого пояснення необхідності залучення саме поняття наративних просторів для моделювання наративних конфігурацій оповідей про сновидіння. Якщо використання саме цієї термінології було наслідком того, що авторка послуговується моделями та теоретичними розробками Б. Дансіджер, це варто було б уточнити. Якщо ж наративні простори як відгалуження теорії ментальних просторів мають визначні риси або більш точні критерії виокремлення, ніж ментальні простори, це також варто пояснити.
2. У роботі в Розділі 3 зазначається, що наративні простори маркуються паралельними або лінійними засобами, що частково співпадають із засобами ревелативної та антиревелативної евіденційності. Рекомендуємо приділити увагу поясненню, які саме евіденційні засоби виступають такими засобами навігації в наративних просторах, а які не є такими та чому. Також хотілося б дізнатись точніше, чи дисертантка має дані або спостереження стосовно розповсюдженості окремих засобів конструювання допоміжного наративного простору, які авторка називає паралельними та лінійними.

3. Хотілося б також отримати уточнення щодо можливої метафоричної природи оніричних блендів. Окрім прямого вказання на метафоричність сновидіння, чи свідчать якісь контекстуальні елементи про сприйняття наратором власного сновидіння як потенційного метафоричного змісту?

Висловлені зауваження та пропозиції надати роз'яснення і уточнення жодним чином не зменшують цінність положень та висновків дисертації, а є питаннями до роботи дисертантки, які не отримали роз'яснення в тексті дисертації або заслуговують на увагу в її подальших дослідженнях.

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи. Підведемо підсумок аналізу дисертаційної роботи та публікацій і констатуємо, що дисертація Ніколаєнко Валерії Олегівни на тему «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду» презентує результати самостійного та оригінального дослідження, яке відповідає сучасним викликам лінгвістичної науки та тенденціям розвитку дискурсології та наратології. Теоретичне та практичне значення роботи не обмежується лінгвістичними дисциплінами, а її новизна не викликає сумнівів з оглядом на вибір у якості матеріалу значущої, проте малодослідженої дискурсивної практики. Уважаємо, що робота Валерії Олегівни Ніколаєнко відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Офіційний опонент:

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Оксана ДОЙЧИК

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 19:19:08 07.12.2023

Назва файлу з підписом: Відгук_Дойчик О._дис. Ніколаєнко_В..pdf.asice

Розмір файлу з підписом: 456.8 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук_Дойчик О._дис. Ніколаєнко_В..pdf

Розмір файлу без підпису: 470.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ДОЙЧИК ОКСАНА ЯРОСЛАВІВНА

П.І.Б.: ДОЙЧИК ОКСАНА ЯРОСЛАВІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 3099207326

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 19:18:57 07.12.2023

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000A165250184B77804

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Ірині ШЕВЧЕНКО
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора філологічних наук (спеціальність 10.02.04 – Германські мови), професора, професора кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Морозової Олени Іванівни на дисертаційну роботу Ніколаєнко Валерії Олегівни «Лінгвокогнітивні характеристики англомовного наративу оніричного особистого досвіду», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Актуальність теми дисертаційної роботи. Дисертаційна праця Валерії Олегівни Ніколаєнко присвячена вивченню лінгвокогнітивних аспектів письмових оповідей про сновидіння з позицій посткласичної наратології, а саме, когнітивно-дискурсивної наратології як мовознавчого напрямку в її межах. Якщо наратологи структуралістського спрямування зосереджували увагу на тексті у його відношенні до історії, що оповідається, а постструктуралістські наратологи – на контекстно зумовлених властивостях тексту, то представників посткласичної наратології цікавить співвідношення оповіді з мисленням суб'єкта. Обраний дисертанткою підхід передбачає посилену увагу до антропологічного виміру дискурсивної діяльності суб'єкта, який переказує специфічний ментальний та емоційний досвід – сновидіння. Сенсорна специфіка оніричного досвіду зумовлює особливості його конструювання під час оповідання про нього англійською мовою. Актуальність дослідження зумовлена, у першу чергу, його належністю до найсучасніших галузей мовознавства – когнітивної дискурсології та когнітивної наратології. Вчасність цієї наукової розвідки підсилюється її суспільною значущістю, адже вивчення когнітивних та дискурсивних властивостей переказів сновидінь надає нові відомості про сновидіння фахівцям

із суміжних з лінгвістикою наук, зокрема, психологам та психіатрам, які намагаються допомогти людям подолати наслідки травматичного досвіду війни, що її розв'язала Росія проти України.

Об'єкт, предмет, матеріал та методи, мета і завдання дисертаційного дослідження. Об'єктом вивчення є засоби маркування суб'єктом власного оніричного досвіду під час його дискурсивного втілення в оповіді, а предметом – конфігурації ментальних просторів, що перебувають в основі такої оповіді. Вагома та ілюстративна вибірка матеріалу дослідження складається з 538 фрагментів автентичного наративного дискурсу, загальний обсяг яких становить 157 200 слів. Ці фрагменти дібрано з письмових англійськомовних онлайн-щоденників сновидінь. Методика дослідження доцільно поєднує кількісний метод (ручне анотування корпусу із залученням комп'ютерної програми INCErTION) з якісними методами (моделювання конфігурацій наративних структур, що лежать в основі переказів сновидінь, та когнітивно-прагматичний опис жанрової специфіки оніричних наративів). Обраний дисертанткою підхід, що вдало комбінує методи та теоретичні інструменти дискурсології та когнітивної наратології, дозволив авторці описати природу письмових англійськомовних оповідей про сновидіння, засоби суб'єктного позиціонування в них та характерні наративні конфігурації таких оповідей. Відповідно, у дисертації у повному обсязі виконано усі завдання, які було поставлено для досягнення мети дослідження, що міститься у встановленні жанротвірних ознак англійськомовних переказів сновидінь та виявленні їхньої когнітивної специфіки.

Наукова новизна здобутих результатів. Сучасне й надійне теоретичне підґрунтя у поєднанні з комплексною методикою та достатньою за обсягом вибіркою матеріалу дослідження дозволили авторці отримати низку результатів, відзначених безсумнівною новизною. Так, у дисертаційній роботі виявлено жанрову специфіку переказів сновидінь як багатовимірного дискурсивного утворення. Наративний жанр оповіді про сновидіння схарактеризовано в аспекті його експерієнційності та концептуалізації оніричної перцептивності.

Переконливо доведено, що основним лінгвокогнітивним чинником смислотворення та конструювання експерієнційності в англійськомовних переказах сновидінь є засоби евіденційного та епістемічного маркування. Ці навігаційні елементи дозволяють і нараторам, і читачам позначати епістемічний статус наративного простору та орієнтуватись у ревелативних та реальних контекстах сновидіння. З'ясовано специфіку вживання сенсорних та інференційних евіденційних маркерів під час переказу сновидінь, виявлено лінгвокреативні засоби дискурсивного маркування за евіденційними підкатегоріями з оглядом на своєрідність концептуалізації оніричного досвіду людини, а також висвітлено особливості концептуалізації перцептивних аномалій у сновидінні. Ретельний аналіз засобів евіденційного та епістемічного маркування дозволив дисертантці виокремити паралельні та лінійні моделі конструювання допоміжних (контекстуальних) наративних просторів. Одним із важливих показників наукової новизни роботи є детальний опис особливостей функціонування засобів ревелативної евіденційності в її опозиції до та логічній єдності з антиревелативною евіденційністю. Здобуті дисертанткою дані дозволили їй змодельовати наративну структуру концептуалізації оніричного досвіду. Шляхом копінткого аналізу в роботі вперше з'ясовано тенденції евіденційного маркування оніричного досвіду в дискурсі та підраховано частотність сенсорних семантичних модусів, залучених до концептуалізації досвіду сновидіння. Також уперше змодельовано подвійну наративну конфігурацію оповіді про сновидіння як її відмітної жанрової ознаки, що маніфестується в оповідях у реалізації категорій наратора, фокалізатора, наративної перспективи та точки зору.

Наукове значення результатів дисертації. Дисертація Валерії Олегівни Ніколаєнко є вагомим теоретичним внеском у сучасну жанрологію та у розбудову теорії наративних просторів як відгалуження теорії ментальних просторів. Дисертантка переконливо доводить, що письмові англійськомовні оповіді про сновидіння є багатовимірним дискурсивним утворенням з чітко визначеною метою втілення суб'єктивної експерієнції та прикметними засобами мовної реалізації,

що становлять їхні жанрові риси. У дисертаційній праці запропоновано модель подвійної наративної конфігурації оповіді про сновидіння, яку прослідковано у межах категорій подієвості, динамічної перспективи та двох паралельних взаємозалежних наративних просторів оповіді, оніричного та реального. Запропонована модель дозволила дисертантці виявити принципи опертя на знання про реальний світ та позиціонування суб'єкта стосовно їхнього оніричного досвіду, що мислиться як нереальний, у протиставленні до досвіду реального життя. Своєю чергою, це надало авторці можливість розділити локуси перцепції та інтерпретації під час концептуалізації оніричного досвіду. Зазначимо, що у роботі багато цікавих знахідок, які стосуються уточнення змісту термінів: авторку тут надихнули літературознавчі та філософські розвідки постмодерної доби, зокрема, тлумачення наративізації, подієвості, фокалізації, постави, евіденційності тощо. Прикладне значення дисертації убачаємо у тому, що її основні положення і висновки можуть бути ефективно використані під час фахової підготовки студентів гуманітарних спеціальностей (теоретичні курси стилістики та лексикології англійської мови; курси за вибором з дискурсології та наратології), у науково-дослідній роботі студентів та аспірантів, а також у роботі психологів.

Обґрунтованість наукових положень і висновків дисертації забезпечується внутрішньою несуперечливістю теоретичних підвалин дослідження, сумісністю з теоріями, розробленими суміжними з лінгвістикою науками, насамперед, літературознавством і психоаналізом, використанням комплексної методики та достатнім обсягом опрацьованого матеріалу.

Повнота викладу здобутих результатів. Основні результати дисертаційного дослідження продемонстровані у достатній кількості наукових публікацій, зміст жодної з яких не є тотожним (13 публікацій, з яких 4 наукових статті: 3 одноосібні та 1 у співавторстві у журналі, що індексується наукометричною базою Web of Science). Усі публікації пов'язані з темою роботи і розкривають її зміст. Апробацію результатів дослідження здійснено на 9 міжнародних наукових конференціях. Вивчення тексту дисертації та

публікацій, а також перевірка на наявність запозичень свідчать, що дисертаційна робота повністю відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення дисертації. Хоча й робота зорганізована чітко і послідовно, вона, на наш погляд, переобтяжена термінами, приміром, у ній розглядаються усі відомі на сьогодні типи евіденційності. Застосовані у роботі терміни бажано було б подати у вигляді глосарію зі вказанням сторінок, на яких вжито відповідний термін. Окрім того, авторка мала б можливість краще представити власні погляди, якщо б уникала «склеювання цитат», на яке місцями хибує теоретична частина дослідження. На нашу думку, не завадили б і приклади у методиці дослідження.

Висловлені зауваження жодним чином не ставлять під сумнів вагоме наукове значення результатів дослідження, а лише окреслюють напрямки вдосконалення наукової практики дисертантки.

На підставі ретельного аналізу дисертації та публікацій Ніколаєнко Валерії Олегівни на тему «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного нарративу оніричного особистого досвіду» констатуємо, що вона є завершеним, оригінальним, сучасним дослідженням, відзначається науковою значущістю і новизною, має широкі перспективи застосування і, безумовно, знайде зацікавленого сучасного читача в українськомовній науковій спільноті, а її анотація – й у світовій спільноті. Уважаємо, що її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Олена МОРОЗОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 18:35:41 02.12.2023

Назва файлу з підписом: Рецензія_Морозова_02.12.23.DOCX.asice
Розмір файлу з підписом: 35.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія_Морозова_02.12.23.DOCX
Розмір файлу без підпису: 31.7 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МОРОЗОВА ОЛЕНА ІВАНІВНА

П.І.Б.: МОРОЗОВА ОЛЕНА ІВАНІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 1937800907

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 04:35:38
03.12.2023

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000045732501D0969904

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Ірині ШЕВЧЕНКО
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора філологічних наук (спеціальність 10.02.04 – Германські мови), професора, професора кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Мартинюк Алли Петрівни на дисертаційну роботу Ніколаєнко Валерії Олегівни «Лінгвокогнітивні характеристики англomовного наративу оніричного особистого досвіду», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія

Дисертація Ніколаєнко Валерії Олегівни порушує і вирішує проблему жанрової та когнітивної специфіки англomовного наративу сновидінь, який є реконструкцією суб'єктивного утілесненого сенсомоторного досвіду, що має назву «оніричний».

На мою думку, дослідження є **актуальним** з огляду на значущість і, водночас, недостатню вивченість об'єкта – наративу сновидінь, в якому концептуалізується і вербалізується унікальний суб'єктивний досвід, і з огляду на виправданість методологічного підходу, який, услід за проф. О.П. Воробйовою, шановна авторка називає неоантропоцентризмом і який «полягає в увазі до окремих аспектів проявлення суб'єкта в дискурсі, зокрема до змінених станів свідомості, та комбінуванні традиційних підходів із сучасними» (с. 21).

Актуальності, значущості і перспективності роботі додає її **міждисциплінарний** характер. Причому, шановна дисертантка не обмежується звичними для філологів дисциплінами, які прийнято називати гуманітарними (дискурсологією, наратологією, жанрологією, когнітивною лінгвістикою, роботами з трансмедіальності і мультимодальності), а інтегрує

ще й дані когнітивної нейронауки щодо взаємодії раціонального, емоційного, тілесного, свідомого і підсвідомого в конструюванні суб'єктивного оніричного досвіду. Цей міждисциплінарний контекст, який повною мірою відповідає викликам, що стоять перед дослідженнями мозку/розуму людини і мови/мовлення/комунікації в сучасній світовій науці, не тільки обґрунтовує актуальність і значущість роботи, а й надає теоретико-методологічні підстави для успішного вирішення її завдань і додає вагомості висновкам шановної авторки.

Не викликає сумніву **новизна** дисертаційної роботи, де вперше описано переказ сновидіння як окремий жанр письмового наративу; з'ясовано тенденції евіденційного маркування оніричного досвіду в дискурсі; схарактеризовано частотність сенсорних семантичних модусів, активованих у концептуалізації досвіду сновидіння; описано тенденції суб'єктивного позиціонування нараторів стосовно оповідуваного оніричного досвіду; виявлено специфіку дуального функціонування категорій наратора, фокалізатора, наративної перспективи та точки зору в оповідях про сновидіння; встановлено основні жанрові риси механізмів наративності та смислотворення в наративі оповіді про сновидіння.

Обґрунтованість і достовірність результатів дисертації забезпечується достатньо потужною і, водночас, унікальною емпіричною базою (корпусом із 538 англомовних письмових переказів сновидінь, розміщених у відкритому доступі онлайн-щоденників сновидінь на сайті [dreamjournal.net.](http://dreamjournal.net)), а також поєднанням якісних методів аналізу (від когнітивно-прагматичного опису до моделюванням конфігурацій наративних просторів) з елементами корпусної обробки тексту. На схвалення заслуговує і комбінування методів та інструментів аналізу дискурсології та когнітивної наратології, що цілком відповідає вирішенню завдань дослідження. Дисертація опирається на надійне і репрезентативне теоретичне підґрунтя. Гідно представлені вітчизняні лінгвістичні школи, що вирішують дотичні проблеми.

Усі ці здобутки свідчать про **теоретичну значущість** роботи для сучасної наратології, зокрема розробки понять наратора, фокалізатора, перспективи і наративної точки зору, жанру природнього письмового або конверсаційного наративу, а також подальшої розбудови теорії ментальних просторів та її наратологічної моделі.

Практична цінність дослідження уможливорює використання його результатів в численних академічних курсах і спецкурсах, перерахованих в роботі.

Дисертаційне дослідження логічно структуровано, його оформлення відповідає чинним вимогам. Особливо схвально слід відзначити науковий стиль шановної дисертантки – прозорий, аргументований, глибокий.

Основні положення дослідження повністю викладено у 13-ти одноосібних **публікаціях** і 1 публікації у співавторстві (з них в періодичних наукових виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази Web of Science – 1). **Апробацію** результатів дослідження здійснено на 9-ти міжнародних наукових конференціях.

Переходячи до **критичної частини** відгуку, хочу пояснити, що коментарі та зауваження згруповані за рубриками.

1. Формулювання. На мою думку, словосполучення «наратив оповіді», яка доволі часто вживаються в роботі на позначення об'єкта аналізу, містить тавтологію, якщо врахувати, що «наратив» є синонімом «оповіді».

2. Одиниці аналізу. У роботі експліцитно не обґрунтовуються властивості і критерії виокремлення мінімальних одиниць аналізу оніричного наративу, хоча це слід було б зробити, тому що цього вимагає застосований в роботі когнітивно-дискурсивний/наративний підхід, відмінний від суто структурного, де такими одиницями є слова і словосполучення, без фокусування на ментальних станах, які вони відображають в поточному дискурсі/наративі. Одразу ж зазначу, що зауваження стосується лише теоретичного аспекту роботи, оскільки на практиці шановна авторка здійснює глибокий і детальний

аналіз засобів конструювання суб'єктивного досвіду в англomовному оніричному наративі.

3. Ключові поняття і інструменти аналізу.

3.1. Дещо бентежить завдання опису «евіденційності як семантичної категорії в англійській мові» (с. 21), яке вириває нас з контексту наративу і переносе з дискурсивно/наративно-когнітивної парадигми в структурну. Більш того, маркери евіденційності, як шановна авторка і сама зазначає в роботі, наводячи приклади і надаючи їх глибокий якісний аналіз, є засобами конструювання реального і оніричного просторів наративу. Відтак, я б змістила акцент саме на цю їхню функцію і не переймалася б розглядом їх як засобів вербалізації відповідної семантичної категорії.

3.2. На жаль, в роботі, на мою думку, не повною мірою задіяно потенціал теорії інтеграції ментальних просторів. Хотілося б побачити модель інтеграції оніричного і реального просторів досліджуваного наративу, яка б об'єднала евіденційні та епістемічні засоби маркування джерела досвіду та ступеня впевненості в ньому, а також засоби маркування наративних конфігурацій ментальних просторів, розпорошені по двом окремих розділах роботи і розглянуті окремо, тим більше що в роботі сконструйовані фрагменти конфігурації таких просторів за окремими прикладами (с. 151–153)

4. Оформлення роботи. Подекуди, перенасиченість словами іноземного походження затрудняє розуміння тексту. Я б радила в майбутніх роботах замінити їх українськими там, де це можливо.

Зроблені зауваження створюють привід для наукової дискусії, проте ніяким чином не заперечують достоїнств рецензованої дисертації, яка становить собою актуальну, концептуально завершену наукову працю, нові, методологічно обґрунтовані результати якої у сукупності вирішують **пріоритетну наукову проблему** конструювання/реконструювання суб'єктивного утілесненого сенсомоторного досвіду на матеріалі англomовного оніричного наративу.

Таким чином, на підставі ознайомлення з текстом дисертації Ніколаєнко Валерії Олегівни «Лінгвокогнітивні характеристики англомовного наративу оніричного особистого досвіду» та публікаціями за темою рецензованої роботи вважаю, що дослідження повністю відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а його авторка, Ніколаєнко Валерія Олегівна, заслуговує на присудження пошукованого наукового ступеня.

Доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри перекладознавства
імені Миколи Лукаша
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

А.П. Мартинюк

13.12. 2023

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:33:57 13.12.2023

Назва файлу з підписом: Мартинюк_Ніколаєнко_Рецензія.docx.asics

Розмір файлу з підписом: 42.6 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Мартинюк_Ніколаєнко_Рецензія.docx

Розмір файлу без підпису: 23.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Мартинюк Алла Петрівна

П.І.Б.: Мартинюк Алла Петрівна

Країна: Україна

РНОКПП: 2078500861

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 17:33:54 13.12.2023

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF9704000000AA7B10005B34BD01

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в CMS-файлі (CAAdES)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований